

رویداد

هشدار جانسون به نتانیاو

● «بوریس جانسون»، نخست‌وزیر بریتانیا در تماس تلفنی با بنیامین نتانیاو، همتای اسرائیلی خود، بار دیگر درباره پیامدهای اجرای طرح غیرقانونی الحاق بخش‌هایی از کرانه باختری به سرزمین‌های اشغالی هشدار داد. درهمین حال، روزنامه عبری‌زبان «یسرائیل هیوم» فاش کرد که مصر، عربستان و امارات یامی را به اسرائیل فرستاده و اعلام کرده‌اند که نسبت به طرح الحاق بخش‌هایی از کرانه باختری به اراضی اشغالی بی‌تفاوت هستند.

تأسیس

«نیروی ضربت حراست سیاسی»

● چین یک «نیروی ضربت ویژه برای تقویت حراست سیاسی» به‌منظور حفظ ثبات اجتماعی ایجاد کرد؛ اقدامی که تازه‌ترین تلاش پکن برای سرکوب مخالفان را نحوه مدیریت ویروس کرونا و اعتراضات در هنگ‌کنگ محسوب می‌شود.

اعتراضات در پایتخت لبنان

● معترضان لبنانی روز دوشنبه مسیرها در مناطق مختلف بیروت را در مخالفت با اوضاع معیشتی و اقتصادی و قطع مکرر جریان برق بستند. به گزارش ایسنا، به نقل از العربیه، اتاق کنترل ترافیک در بیانیه‌ای اعلام کرد که معترضان مسیر ساحلی مزرعه و مسیر قصص در بیروت را با لاستیک‌های به‌آتش کشیده در اعتراض به قطع مکرر برق بستند.

اعمال فشار عربستان به کانادا

● روزنامه کانادایی «گلوب اند میل» فاش کرد عربستان با تحت‌فشار قراردادن کانادا به دنبال بازگشت سعد الجبری، مقام ارشد سابق اطلاعاتی است که به کانادا پناهنده شده است.

سفر نماینده آمریکا

به سئول و توکیو

● استفن بیگان، فرستاده ویژه آمریکا در امور کره شمالی به سئول رفت تا درباره مذاکرات خلع سلاح اتمی کره شمالی گفت‌وگوهایی را با مقام‌های سئول داشته باشد. طبق گزارش‌ها، بیگان به سئول و توکیو سفر می‌کند تا به همکاری نزدیک با متحدان در امور دو جانبه و سایر مسائل ادامه دهد و همکاری با این کشورها را به‌منظور خلع سلاح اتمی کره شمالی بیشتر تقویت کند.

کرسی بودجه واتیکان

● براساس ارزیابی خوان آنتونیو گوروآلو، سرپرست مالی واتیکان این نهاد دینی در سال جاری با کسری بودجه‌ای معادل ۵۲ میلیون یورو روبه‌رو خواهد بود. اگرچه کسری بودجه واتیکان پدیده تازه‌ای نیست اما شیوع بیماری کووید۱۹ فشار مالی کم‌پسباقی را به صندوق مالی واتیکان تحمیل کرده است.

اقدامات ماجراجویانه و توسعه‌طلبانه چین در تمام جبهه‌ها هر ناظر بیرونی را می‌تواند تحت تأثیر قرار دهد و مجاب‌کند که این کشور به سرعت در حال تبدیل‌شدن به ابرقدرت تازه‌ای در جهان است.

هفته‌نامه فارین‌پالسی در گزارشی به رؤیای قدیمی چین برای تبدیل‌شدن به ابرقدرت جهانی می‌پردازد و می‌نویسد: چین در حال حاضر با هند وارد درگیری مرزی شده، فعالیت‌های نظامی خود در دریای چین جنوبی را ادامه می‌دهد، قانون جدیدی برای سرکوب شهروندان هنگ‌کنگ به اجرا گذاشته، فشارها به تایوان را افزایش داده، تنش‌های پکن با توکیو بر سر چند جزیره همچنان ادامه دارد و در داخل هم قصد کنترل و سرکوب ناآرامی‌ها را دارد. تمام این تحولات در حالی رخ می‌دهد که چین مرکز شیوع ویروس کرونا در جهان است و موج دوم شیوع این بیماری در چین نیز مدتی است آغاز شده. پکن با وجود درگیری‌ها در جبهه‌های متعدد داخلی و خارجی، در حوزه‌های جدید فناوری ازجمله هوش مصنوعی، محاسبات کوانتومی و نیمه‌رساناها، میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری کرده تا از ایالات متحده عقب نماند.

پکن علاوه بر این، برنامه احیای جاده ابریشم را هم در حال اجرا دارد و بودجه‌ای هزارمیلیارددلاری برای توسعه زیرساخت‌ها و شبکه حمل‌ونقل بین‌المللی با محوریت خود برای کشورهایی که در مسیر این پروژه هستند، اختصاص داده است. در چنین شرایطی، پرسش اساسی این است که چگونه ممکن است کشوری مانند چین که خود را درحال‌توسعه می‌داند، توانایی مالی برای رقابت با ابرقدرتی مانند ایالات متحده داشته باشد؟

هزینه‌های غیرقابل‌تصور

ابرقدرت‌بودن هزینه‌های غیر قابل‌تصورى دارد؛ برای مثال، هزینه‌های دفاعی سالانه ایالات متحده در حال حاضر از مجموع هزینه‌های دفاعی ۱۰ کشور بعد از خود بیشتر است. با این حال، هنوز هم این دیدگاه وجود دارد که سرمایه‌گذاری در حوزه دفاعی کافی نیست و ایالات متحده برای اجرای بهتر نقش خود به‌عنوان ابرقدرت جهانی باید تجهیزات نظامی خود را سریع‌تر از سرعت فعلی به‌روز کند.

همچنین ایالات متحده برای حفظ جایگاه برتر خود در حوزه‌های مختلف، باید سرمایه‌گذاری بیشتری نیز در تحقیقات دانشگاهی، فناوری‌های پیشرفته، اختصاص کمک‌های خارجی، پیشبرد دیپلماسی، ایفای نقش فعال‌تر در سازمان ملل، توجه بیشتر به انرژی پاک و بسیاری حوزه‌های دیگر انجام دهد. چنین امری مستلزم هزینه‌های سرسام‌آور است و غفلت‌های اخیر در هرکدام از این‌س حوزه‌ها، ایالات متحده را با چالش‌هایی جدی مواجه کرده است.

پس اگر ایالات متحده با اقتصاد تقریباً ۵۰ درصد بزرگ‌تر از تولید ناخالص داخلی چین و سرانه تولید ناخالص داخلی بیش از شش برابر بیشتر از نزدیک‌ترین کشور به خود، نتواند قدرت یک ابرقدرت جهانی را حفظ کند، چگونه چین ممکن است استطاعت آن را داشته باشد که به یک ابرقدرت تبدیل شود؟ حتی اگر حقایق را ازجمله اینکه متحدان اصلی دیپلماتیک چین را کره‌شمالی، کامبوج و اتیوپی تشکیل می‌دهند، اینکه

کرونا آرزوی ابرقدرت‌شدن چین را دست‌نیافتنی‌تر از قبل کرد

رؤیای بربادرفته پکن

چین محدودتر شده‌اند، اما هزینه‌های ساختار اقتصاد قدیمی و فاسد چین در سال ۲۰۱۹ رشدی ۸۰٫۱درصدی را نشان می‌دهد و این نتیجه افزایش شکاف در بودجه‌های دولت چین است؛ به طوری که کسری بودجه رسماً گزارش‌شده، به ۴٫۹ درصد از تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ رسیده است.
باین‌حال، صندوق بین‌المللی پول رقم واقعی کسری بودجه دولت پکن را بیش از ۱۲ درصد تولید ناخالص داخلی تعیین کرده است. تمام این آمارها مربوط به زمانی است که شیوع ویروس کرونا رخ نداده بود و اقتصاد چین رشدی سالم را سپری می‌کرد.

چینی‌ها به‌سختی زسر بار آمار و ارقام نگران‌کننده درباره وضعیت اقتصادی خود می‌روند، اما واقعیت این است که به نظر می‌رسد دولت چین حتی قبل از اینکه کرونا-ظهور کند، در حال می‌رسد دولت چین حتی قبل از اینکه کرونا-ظهور کند، در حال کاهش تعهدات مالی خود بود. این واقعیت را نمی‌توان از آگهی‌های پرزرق‌وبرق و تبلیغات حکومتی متوجه شد، اما روند نزولی کاهش تعهدات مالی چین از سال ۲۰۱۷، خود گواه همین موضوع است.

بانک‌های چینی عملاً از برنامه بودجه چین کنار رفته‌اند و دولت این کشور بار مسئولیت را به تنهایی بر دوش می‌کشد. در همین حال، اغلب پروژه‌ها در بخش‌های مختلف آسیا متوقف‌شده یا از برنامه عقب افتاده‌اند و برخی هم کاملاً متغی شده‌اند.

ونده‌های پوج

رسانه‌های غربی برای نخستین بار در دسامبر ۲۰۱۹ متوجه این موضوع شدند. آن زمان رسانه‌ها گزارش دادند چین در حال اعمال فشار بر پاکستان است تا این کشور را مجبور به ازسرگیری فعالیت‌ها برای پیش‌بردن پروژه کریدور اقتصادی چین-پاکستان کند؛ البته رسانه‌ها به این نکته اشاره نکردند که چین دیگر تمایلی برای

تأمین مالی این پروژه از خود نشان نمی‌دهد. در میانمار نیز نمونه مشابهی وجود دارد؛ چین قصد ایجاد بندر جدیدی در میانمار دارد، اما نمی‌خواهد هزینه‌های آن را بپردازد. از سوی دیگر، پکن در سال ۲۰۱۵ یک توافق‌نامه ترانزیت و حمل‌ونقل با نپال به امضا رساند، اما هنوز حتی یک کیلومتر جاده یا راه‌آهن در این کشور محصور در رشته‌کوه‌های هیمالیا احداث نکرده است. چنین داستانی در آفریقا و اروپای شرقی هم تکرار شده است؛ چین توافقی‌ها برای اجرای پروژه‌های بزرگ را با تبلیغات و سروصدا اعلام می‌کند، اما زمان اجرای آن حاضر نیست پول کافی بپردازد.

کاهش هزینه‌های دفاعی

مشکلات مالی و اقتصادی چین برای اجرای پروژه‌ها در بخش نظامی این کشور نمایان‌تر است. تحلیل‌های مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی جاکي از آن است که هزینه‌های دفاعی چین در سال ۲۰۲۰ به میزان درخور توجهی کاهش خواهد یافت. با توجه به سرعت بالای تنش‌های نظامی چین در مرزهای متفاوت، محدودیت‌های هزینه و کاهش بودجه نظامی می‌تواند فشار زیادی بر بلندپروازی‌های چین وارد کند. تقریباً غیرممکن است که فردی در خارج از تأسیسات دفاعی چین باشد و بداند واقعاً در این حوزه چه اتفاقاتی در حال رقم‌خوردن است، اما شواهد غیرمستقیم نشان می‌دهد بسیاری از برنامه‌های بزرگ تسلیحاتی چین به‌کندی و دشواری پیش می‌روند. از آن جمله می‌توان به تولید جنگنده‌های نسل پنجم J-20 اشاره کرد که قرار بود چند فروند از آنها تولید شود، اما به نظر می‌رسد رقم واقعی به‌سختی به ۵۰ فروند برسد.

درگیری مرزی با هند شاید ارزان و کم‌هزینه باشد، اما آمادهدن برای مقابله با ایالات متحده در اقیانوس آرام، بسیار پرهزینه است و به نظر می‌رسد چین پس از دوران کرونا، با کاهش رشد اقتصادی، از پس هزینه چنین رقابتی برنمی‌آید.

چین مانند گنگستری می‌ماند که نقش ثروتمندان دست‌ودلباز را خوب بازی می‌کند، اما از پرداخت یک صورت‌حساب صددلاری عاجز است. در واقع، تراز بانکی پکن با زرق‌وبرق‌ها و نمایش‌ها و تبلیغات همخوانی ندارد. شادان بیرونی با مشاهده چندین دهه رشد دورقمی در تولید ناخالص داخلی چین و هزینه‌های دولت، به این باور رسیده‌اند که منابع مالی چین نامحدود است. شاید در صورت تداوم رشد بالای اقتصادی چین، خودی‌ها در یک کم به چنین باوری می‌رسند، اما واقعیت این است که هیچ بودجه‌ای بی‌ثباتی نیست و به نظر می‌رسد بحران ناشی از شیوع ویروس کرونا این واقعیت را نمایان‌تر کرده است. رهبران چین حداقل می‌توانند با کنارگذاشتن اهداف بلندپروازانه در رشد تولید ناخالص داخلی و بهانه قراردادن ویروس کرونا، تن به سیاست‌های ریاضتی اجتناب‌ناپذیر دهند و وجهه خود را حفظ کنند. اما وقتی بحران کرونا به پایان برسد، ایالات متحده آمریکا همچنان یک ابرقدرت جهانی خواهد بود و چین ممکن است مجبور شود آینده‌ای کمتر جاه‌طلبانه و دست‌بافتنی‌تر را برای خود متصور شود.

کارشناس مسائل امنیتی در بغداد ترور شد

ابراز تأسف کرده و نوشته بود، «حقوق، خون و کرامت عراقی‌ها از بین رفته است و پول‌ششان به جیب سیاست‌مداران فاسد می‌رود». همچنین مصطفی الکامی، نخست‌وزیر عراق نیز پس از ترور الهاشمی در سخنرانی گفت که او جزء نظریه‌پردازان در سطح ملی بود و از نیروهای قهرمان ما در جنگ علیه داعش حمایت می‌کرد و در حمایت از مذاکرات سیاسی و امنیتی مهم نقش زیادی داشته است. الکاطمی گفت: ما قاتلان را تحت پیگرد قرار می‌دهیم تا به مجازات عادلانه خود برسند و هرگز اجازه تکرار ترورها را نخواهیم داد.درهمین‌حال، وزارت کشور عراق در بیانیه‌ای اعلام کرد که در پی ترور هشام الهاشمی و در چارچوب پیگیری تحقیقات جهت اطلاع از ابهامات این جنایت و محاکمه عاملان آن، عثمان الهاشمی، وزیر کشور عراق دستور تشکیل کمیته تحقیقات جهت بازداشت جنایت‌کاران را داد. طبق این بیانیه، وزارت کشور دستوراتی را به تمامی یگان‌ها و ایست‌های بازرسی جهت تقشش افراد موتورسوار و اتخاذ تدابیر قانونی در حق آنها و بازداشت آنها و توقیف موتورسیکلت در صورت حمل سلاح داده است. پس از اعلام این خبر، سفارت ایران در عراق نوشت: «بی‌شک هدف سفارت ایران در عراق مقدماتی‌هایی، برهم‌زدن ثبات و امنیت در عراق و ایجاد فتنه و تفرقه میان فرزندان کشور و بازگرداندن خشونت به عراق است». در بیانیه این سفارتخانه آمده است: «جمهوری اسلامی ایران همواره از ثبات و امنیت عراق حمایت و چنین اقداماتی را به‌شدت محکوم می‌کند».سفری آمریکا و دفتر نمایندگی اتحادیه اروپا در بغداد هم بلافاصله ترور کارشناس مسائل امنیتی عراق را محکوم کرده و خواستار شناسایی و محاکمه عاملان این حمله تروریستی شدند. در پیام تسلیت سفارت آمریکا ترور هشام الهاشمی اقدامی «زدلانه» اعلام شده است.
سفری آمریکا ضمن ابراز همدردی با خانواده الهاشمی و ملت عراق، از دولت این کشور درخواست کرده «هرچه سریع‌تر عاملان این جنایت را دستگیر و به قانون معرفی کند».

جهان

خبر

بالاگرفتن تنش تجاری میان آمریکا و اروپا

● اتحادیه اروپا می‌گوید چنانچه آمریکا تهدید خود مبنی بر وضع تعرفه بر محصولات این اتحادیه را عملی کند، منطقه یورو هم «واکنشی قاطعانه» نشان خواهد داد. به گزارش بی‌بی‌سی، این جدیدترین تحول در روابط اقتصادی اتحادیه اروپا و آمریکااست و از آنجا بالا گرفته که واشنگتن تهدید کرده به درنظرگرفتن یارانه برای ایرباس، غول هواپیماسازی اروپا واکنش نشان خواهد داد.دو طرف نزدیک به ۱۵ سال است که بر سر تعرفه‌های صنعت هواپیمایی اختلاف دارند و یکدیگر را متهم می‌کنند که با معافیت‌های مالیاتی یا دیگر کمک‌های مالی به صنایع هواپیماسازی خود، مانع از رقابت سالم در این صنعت می‌شوند. ماه گذشته، آمریکا تهدید کرد که تعرفه محصولات اتحادیه اروپایی چون مشروبات الکلی و زیتون را بالا خواهد برد. در واکنش به این تهدیدها، روز دوشنبه، فیل هوگان، مسئول بخش تجاری اتحادیه اروپا گفت که واشنگتن تلاش‌ها برای حل اختلافات میان دو غول اقتصادی را رد کرده است.سازمان تجارت جهانی پیش‌تر با صدور رای به نفع آمریکا، اعلام کرده بود که این نهاد جهانی پرداخت یارانه (سوبسید) از سوی اتحادیه اروپا به ایرباس در سال ۲۰۰۴ را غیرقانونی و ناقض مقررات تجارت جهانی می‌داند؛ اگرچه سازمان تجارت جهانی در یک مجرای دیگر به نفع اتحادیه اروپا رای داد و حمایت‌های مالی و مالیاتی دولت آمریکا در یونینگ را غیرقانونی خواند، حکمی که می‌تواند تا چند ماه دیگر به وضع تعرفه از سوی اتحادیه اروپا علیه واشنگتن منجر شود.سال گذشته، آمریکا بر اساس حکم سازمان تجارت جهانی، روی محصولات اروپایی بین ۱۵ تا ۲۵ درصد تعرفه بست که رقمی معادل هفت میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار برآورد شده است اما ماه ژوئن گذشته، این کشور مجدداً اعلام کرد که بنا دارد تعرفه و گمرکی جدید بر حدود سه میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار از کالاهای اتحادیه اروپا وضع کند؛ خبری که مقام‌ها را در بروکسل، مقر کمیسیون اتحادیه اروپا، خشمگین کرده است.

در ادامه همین تنش‌ها، روز «دوشنبه، فیل هوگان، مسئول امور تجاری اتحادیه اروپا از تحقیقات جدید نهادهای اطلاعاتی آمریکا از مناسبات تجاری این کشور با اتحادیه اروپا، انتقاد کرد و واشنگتن را متهم کرد که به دنبال زمینه‌سازی برای اقدام تلافی‌جویانه علیه اتحادیه اروپاست. تحقیقات مورد اشاره او، شامل ۲۳۲ پرونده تحقیقاتی است که از محصولاتِ چون جرتقیل تا میخ و پیچ و مهره می‌شود.

آمریکا و اتحادیه اروپا در دو سال گذشته، بر سر مسائل دیگر تجاری و تعرفه‌ای هم علیه یکدیگر اقدام کرده‌اند. حتی پیش از وضع تعرفه‌های سال گذشته آمریکا علیه ایرباس، دولت دونالد ترامپ با وضع تعرفه علیه واردات فولاد از اتحادیه اروپا، بروکسل را در موقعیت تدافعی قرار داده بود و این اتحادیه هم در برابر بر محصولات سسمبلیکی چون موتورسیکلت هارلی دینودسن و شلوار جین دوخت آمریکا تعرفه بسته بود.

آمریکا در صدد مسدودکردن «تیک‌تاک»

● مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا در اظهاراتی از بررسی ممنوع‌کردن استفاده از اپلیکیشن‌های مربوط به شبکه‌های اجتماعی چینی از جمله تیک‌تاک توسط کشورش خبر داد. به گزارش اوش‌شیتدپریس، وزیر خارجه آمریکا پیش‌تر از صدور دستور موقتی از سوی مند برای فیلترکردن تیک‌تاک و ۵۸ اپلیکیشن دیگر مرتبط با چین استقبال کرده بود. این تصمیم هند دو هفته بعد از آنکه نظامیانش با نیروهای چینی در مرز دو کشور نزاع مرگباری پیدا کردند، اتخاذ شد. مایک پمپئو عنوان کرد آمریکا ممنوع‌کردن شبکه‌های اجتماعی چینی از جمله تیک‌تاک را «مطمئناً بررسی می‌کند». او در مصاحبه با فاکس‌نیوز تصریح کرد: من نمی‌خواهم جلوتر از رئیس‌جمهور حرکت کنم اما این چیزی است که ما آن را بررسی می‌کنیم. چند روز پیش پمپئو اظهار کرد آمریکا از تصمیم هند برای مسدودکردن ۵۹ اپلیکیشن موبایلی چینی استقبال می‌کند و از نظر آمریکا این کار «باعث تقویت تمامیت و امنیت ملی هند می‌شود».سنخگوی تیک‌تاک یا فرد آمریکایی است و صدها کارمند آن در این کشور اهل آمریکا هستند. اولویت اصلی ما ترویج تجربه‌ای امن و مطمئن برای کاربران است. ما هیچ‌وقت اطلاعات کاربران را به دولت چین نداده‌ایم و اگر از ما درخواست شود نیز چنین کاری نخواهیم کرد».روابط میان واشنگتن و پکن اخیراً در پی اقدام جنجالی چین در تصویب قوانین امنیت ملی جدیدی برای هنگ‌کنگ تیره‌تر شد. در سال ۱۹۹۷ طبق اعلامیه مشترک سال ۱۹۸۴ انگلیس و چین کنترل هنگ‌کنگ به‌عنوان یک واحد اداری ویژه که شهروندانش از آزادی‌های شخصی، اقتصادی و سیاسی انحصاری تحت مفهوم «یک کشور، دو نظام» بهره‌مند می‌شوند، تا سال ۲۰۴۷ به چین واگذار شد.